

Л.М. Іванченко
старший викладач,
Національний технічний університет України «КПІ»

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Процеси, що відбуваються в світі змінили і парадигму освіти. З'явилась необхідність по новому подивитись на процес навчання у ВНЗ, й на навчання іноземній мові зокрема.

Мета вищої освіти – це випустити не вузького спеціаліста, а багатогранну, творчу особистість, яка може діяти активно в професійній сфері. Така особистість повинна мати професійні і особисті якості, такі як вміння професійно підходити до рішення технічних задач і проблем, використовувати сучасні інформаційні технології. Іноземна мова стає засобом підвищення рівня знань в межах своєї спеціальності і формування професійної спрямованості студента.

В сучасних умовах ВНЗ повинні готувати бакалаврів і магістрів, чийі знання, вміння та навички задовольняли б потреби суспільства. Це стосується також і викладачів іноземної мови, які повинні організувати навчальний процес так, щоб майбутні спеціалісти могли використати свої знання з іноземної мови в майбутній професії. Так існує відмінність між навчанням іноземній мові і навчанням іноземній мові професійного спрямування.

Студенти, які вступають до НТУУ «КПІ» володіють основами іноземної мови в тій, чи іншій мірі. Програмами з іноземної мови передбачено навчання загально технічній іноземній мові на першому та другому курсах. А вже з третього курсу розроблено програми з іноземної мови професійного спрямування, де взято до уваги специфіку спеціальності, для якої розробляється робоча програма. В цій програмі навчання іноземній мові здійснюється в контексті, а засвоєння певних граматичних і синтаксичних структур відходить на другий план. Це не означає, що ми відмовляємось від навчання граматики і виправленню помилок, які виникають в мові студентів. Незважаючи на те, що комунікація в цьому випадку первинна, лексико-граматичний аспект іноземної мови також вимагає уваги.

Відмінність від традиційної методики полягає в тому, що виправлення помилок і відпрацювання навичок коректного застосування лексики і граматики здійснюється по закінченню комунікативної частини заняття. Визнається, що граматичні помилки в іноземній мові не впливають на успішність комунікації в такій же мірі, як і незнання прагматичних правил мови і особливостей комунікативної поведінки її носіїв. Навчання іноземній мові відбувається в тісному зв'язку з навчанням профільних дисциплін. Наприклад, при написанні та захисті рефератів на третьому та п'ятому курсах, теми для них пропонуються відповідно до тематики з профільних дисциплін спеціальностей.

Таким чином, методика навчання загально технічної іноземної мови відрізняється від методики навчання англійської мови професійного спрямування. При орієнтовному навчанні таким аспектам, як говоріння,

читання та аудіювання, приділяється увага тим сторонам мови, які в майбутньому будуть широко використовувати випускники різних спеціальностей. Так, майбутні менеджери більше уваги приділяють написанню ділових листів, веденню перемовин та читанню ділової документації іноземною мовою, а студенти технічних спеціальностей більше уваги приділяють читанню спеціалізованої літератури, вмінню користуватись оригінальними джерелами, володіти вузькою термінологією. Підбір навчальних матеріалів для курсу ESP відповідає вимогам майбутньої професії студента.

Іноземна мова професійного спрямування вивчається інтегровано, увага приділяється особливостям групи, та специфіці її направлення, ведеться моніторинг успішності студентів, ведеться поточний контроль. Важливу роль відіграє і організація самостійної роботи студентів. Заняття проводяться іноземною мовою. Метод спроб і помилок дозволяє студентам повністю зануритись в мовну атмосферу і зосередитись на своїх навиках спілкування.

Викладач направляє студентів, допомагає їм шукати необхідні мовні засоби.

Але успіх в навчанні іноземної мови професійного спрямування залежить не тільки від викладача, методики та навчальних матеріалів. Дуже важливо також, наскільки студенти внутрішньо мотивовані і психологічно готові та зацікавлені в тому, щоб вивчати іноземну мову і користуватися нею в подальшому.

Чим краще студенти розуміють мову і тексти, що звучать іноземною мовою, тим більша у них зацікавленість до процесу навчання. І якщо студенти бездумно заучують окремі мовні структури, тим менше в них бажання вчитися. Коли студенти бачать взаємозв'язок між тим, що вони вивчають на заняттях з профільних дисциплін і тим, що вони дізнаються на заняттях з іноземної мови, їх зацікавленість в розвитку своїх мовних знань і вмінь зростає. Фонові знання студентів допомагають їм полегшити вивчення іноземної мови.

Викладач іноземної мови професійного спрямування повинен вивчити основи спеціальності тих груп, в яких він викладає, базову лексику, орієнтуватися в термінології. Викладачі повинні використовувати на заняттях з іноземної мови матеріали, які знайомлять з базовими поняттями спеціальності, створювати ситуації, в яких студенти могли б використовувати отриманні раніше теоретичні знання з спеціальності, користуватись допомогою викладача, який викладає спеціальність.

Головною і кінцевою метою професійно-орієнтованого навчання іноземній мові в НТУУ «КПІ» є забезпечення активного володіння іноземною мовою студентами технічних спеціальностей як засобом формування і формулювання думок в сфері повсякденного спілкування і в сфері своєї спеціальності, досягнення достатнього рівня для практичного застосування іноземної мови в майбутній професійній діяльності.